

+382 68 282 123
VI Crnogorske T-5
81400 Nikšić, Crna Gora

osvitnvo@gmail.com
www.osvit.me

Vojska Crne Gore aktivna u borbi za rodnu ravnopravnost

Sve više žena profesionalnih vojnih lica

Kad je žena oficirka i uspješna pilotkinja vojnog aviona, mnogi pomisle kako taj posao nije za nju, jer žena treba da se posveti porodici i djeci. Rodni stereotipi o tome koji su prioriteti žene i čime treba da se bavi, i dalje su prisutni u Crnoj Gori kao dio patrijarhalnih normi kojima se žene posmatraju kao manje vrijedne i manje sposobne od muškaraca.

Fotografija preuzeta sa sajta Ministarstva odbrane Crne Gore

U Vojski Crne Gore i Ministarstvu odbrane predano radi na podizanju svijesti i razbijanju predrasuda i stereotipa o tome da vojna profesija tradicionalno u javnosti godinama važi za mušku. Kako navode iz Ministarstva odbrane, rušenju predrasuda značajno su doprinijele pripadnice Vojske koje su se svojim zalaganjem i trudom izborile da budu prepoznate i priznate ne samo u Crnoj Gori već i izvan njenih granica. Podsjećaju da je prvu poziciju naše države u NATO komandnoj strukturi pokrivala upravo žena, oficirka Vojske Crne Gore, potpukovnica Sanja Pejović.

Potpukovnica Sanja Pejović, fotografija preuzeta sa sajta Ministarstva odbrane Crne Gore

Da rad na orodnjavanju politika i promociji rodne ravnopravnosti u bezbjednosnom sektoru daje rezultate, pokazuju i najnoviji podaci o povećanju zastupljenosti žena u vojnim strukturama. Prema informacijama Ministarstva odbrane iz jula ove godine, ukupna zastupljenost žena u Vojsci Crne Gore iznosi 15,7%, dok u strukturi profesionalnih vojnih lica taj procenat iznosi 10,82% što predstavlja značajan progres, posebno ako je u toj strukturi prije 4 godine bilo samo 5 % žena. Strategijom upravljanja ljudskim resursima i pratećim Akcionim planom predviđeno je da do 2025. zastupljenost žena u strukturi profesionalnih vojnih lica bude 13%, a do 2027. godine, taj procenat bude 15%.

Iz Ministarstva navode da se poseban naglasak stavlja na medijsku promociju žena u uniformi kako bi postale vidljivije i doprinosile svojim primjerom mladim ženama da krenu njihovim stopama.

Fotografije preuzete sa sajta Ministarstva odbrane Crne Gore

Podsjećamo na primjer prve pilotkinje Vojske Crne Gore, poručnice Kristine Bačić koju su kolege prihvatile kao jednaku među njima. “Eventualno podozrenje i nepovjerenje bilo je razumljivo jer sam bila prva žena sa zvanjem vojnog pilota, ali prihvatili su me drugarski i profesionalno iako sam imala pozitivnu tremu jer sam htjela da ispunim njihova očekivanja”, kazala nam je pilotkinja Bačić koja je školovanje završila na Vojnoj vazduhoplovnoj akademiji u Grčkoj. Naglašava da piloti znaju da na toj Akademiji nema prepisivanja, poklanjanja ocjena, protekcije, gledanja kroz prste već da je prisutna parola "ili jesi, ili nisi". Dodaje da je na poslu morala da se dokaže i u ljudskom i u profesionalnom smislu, a da su kolege stručno procjenjivale njene letačke sposobnosti i učenje novih vještina. “Prihvatili su me kao ravnopravnu i dali su mi vjetar u krila”, ističe Kristina Bačić podsjećajući da jedni drugima povjeravaju svoje živote i čuvaju vrijednu vojnu imovinu vršeći odgovorne zadatke vršeći odgovorne zadatke.

Poručnica Vojske Crne Gore Kristina Bačić, fotografija preuzeta sa sajta Ministarstva odbrane Crne Gore

Na Akademiji u Grčkoj diplomirao je i njen kolega, poručnik Erdan Kunjić, koji kaže da za njega nije novina to što su žene pripadnice oružanih snaga i dio pilotskog sastava, te da kadetkinje i kadeti, rame uz rame, više od 30 godina ispunjavaju zahtjevne pilotske kriterijume na grčkoj Akademiji. Naglašava da je njegova koleginica Bačić prva kadetkinja iz Crne Gore koja je sa izuzetnim uspjehom završila školovanje rušeći tako predrasude o takozvanim "muškim zanimanjima". “Kolege su je prihvatile potpuno ravnopravno, uz maksimalno poštovanje i uvažavanje. Nastavila je odgovorno pristupanje zadacima, uspješno završila preobuku na helikopteru usavršavajući se dalje kroz zahtjevne namjenske letačke obuke, čime je još jednom potvrdila da pol ne može biti kriterijum za odabir životnog poziva, već isključivo znanje, trud i zalaganje”, istakao je Kunjić. Zaključio je da Kristinin primjer daje podstrek mladim djevojkama i momcima da se mogu uspješno školovati na prestižnim akademijama širom svijeta i postati oficiri i oficirke Vojske Crne Gore.

Poručnica Vojske Crne Gore Kristina Bačić

Fotografije preuzete sa sajta Ministarstva odbrane Crne Gore

Poručnik Vojske Crne Gore Erdan Kunjić

Ministarstvo odbrane i Vojska Crne Gore posvećeni su sprovođenju politike rodne ravnopravnosti, navode iz resornog ministarstva i dodaju da o tome svjedoči niz pozitivnih mjera i aktivnosti: prilikom prijema u službu vodi se računa o rodno izbalansiranoj zastupljenosti, nema formalnih prepreka za jednaku dostupnost svih pozicija u Vojsci za muškarce i žene, tokom selekcionih procedura za prijem u Vojsku ustanovljeni su različiti kriterijumi bodovanja za žene i muškarce kako bi se prilagodili predispozicijama kandidata, sprovodi se ispitivanje zadovoljstva poslom oba pola, a usvojene su i Smjernice za privlačenje i zadržavanje žena u Vojsci Crne Gore.

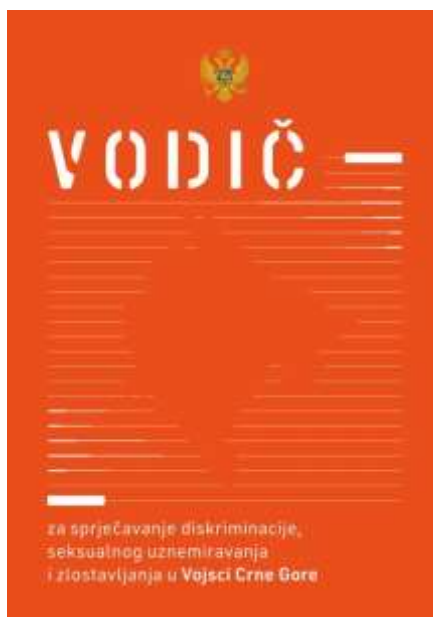
Iz Ministarstva podsjećaju da su ustanovljeni i brojni mehanizmi za uspješniju integraciju rodni politika, poput koordinatorke za poslove rodne ravnopravnosti u Ministarstvu odbrane, savjetnice za rodna pitanja načelnika Generalštaba, državnih službenika/ca koji učestvuju u poslovima rodne ravnopravnosti, sertifikovanih instruktora za rodnu ravnopravnost u Vojsci i kontakt osoba za rodnu ravnopravnost u jedinicama Vojske.

Osim sprovođenja obuka za veliki broj zaposlenih i usvajanja Priručnika o standardizaciji obuka iz oblasti rodne ravnopravnosti u Vojsci Crne Gore, Ministarstvo ističe da se izrađuju godišnji planovi primjene politike rodne ravnopravnosti, rodne analize na godišnjem nivou iz oblasti upravljanja ljudskim resursima, te analize o prosječnom vremenu provedenom u činu po polu, kao i o procjeni rezultata dosadašnjih obuka i potrebama za novim obukama.

Fotografija preuzeta sa sajta Ministarstva odbrane Crne Gore

Ministarstvo i Vojska, kako ističu, aktivno rade i na sprječavanju rodno zasnovane diskriminacije. Posebnu pažnju zavrjeđuje Vodič za sprječavanje diskriminacije, seksualnog uznemiravanja i zlostavljanja u Vojsci Crne Gore koji je donijet prošle godine. Tim aktom, između ostalog, propisuju se ponašanja koja predstavljaju seksualno uznemiravanje i zlostavljanje, zatim način reagovanja na neželjeno ponašanje, procedure zaštite i utvrđivanja odgovornosti i sankcija, te preporuke za starješine kao i za žrtvu diskriminacije, seksualnog uznemiravanja i zlostavljanja.

Preuzeto sa sajta Vlade Crne Gore

Na kraju Vodiča šalje se snažna poruka da su svi pripadnici/ce Vojske obavezni da aktivno učestvuju u ostvarenju principa rodne ravnopravnosti i zaštite osnovnih ljudskih prava i sloboda kroz saradnju sa ovlašćenim licima u jedinicama Vojske. Pozvani su takođe da daju svoj doprinos kroz lični primjer ponašanja, ali i hrabrost da se suoče sa potencijalnim problemima iz ove oblasti na koje nailaze prilikom obavljanja svoje dužnosti, bilo da je riječ o diskriminaciji po osnovu pola i seksualne orijentacije, o seksualnom uznemiravanju, ili o sistemskom problemu zbog nedovoljno razvijenog principa rodne ravnopravnosti na određenim poljima.

Ovaj članak je kreiran kroz projekat „Orodnjavanje medijskog prostora u Crnoj Gori“ koji sprovodi Centar za razvoj nevladinih organizacija uz finansijsku podršku Ministarstva ljudskih i manjinskih prava.

Novinarka Jelena Terić
NVO "OSVIT"